

Palántázás a Magvetőben

A dányi Magvető Termelőszövetkezet melegházaiban és fóliasátraiban márciusban vetették el a magokat, hogy palántát neveljenek a szabadföldi kertészetekbe. A paprika-, dinnye- és paradicsompalánták szépen növekednek a védett körülmények között. Az első májusi munkanapon kezdték kiültetni a tápkockában nevelt négy és fél millió paradicsompalántát.

A főútvonal mentén a két vetőgép mögött tíz-tíz asszony dolgozik nap mint nap, dugdossák a földbe a friss palántákat. A képen Csepeli Jánosné csapata látható, amint vidáman, énekelve ültetik a paradicsompalántát.

(Ifj. Fekete József felvétele)

Megnyílt a Tavaszi tárlat

A Gödöllői Tavasz '76 rendezvénysorozatának keretében május 15-én, szombaton délután négy órakor nyitották meg a járási hivatal nagytermében a *Gödöllő tíz éve* című pályázatra beérkezett alkotások kiállítását.

A képzőművészeti tárlatot megelőzően hangversenyre került sor. Elsőként *Anday György*, a Vígyszínház művésze állt a pódiumra, s elmondta *Vörösmarty Mihály Gondolatok a könyvtárban* című ódáját, majd *Nagy Mária*, a gödöllői állami Zenekiskola tanára ült a zongorához. *Muszorgszkij Egy kiállítás képei* című művének a kifejező nyelven szólaltatta meg. *Mozart C-dúr fuvolaversenyének* utolsó tételét *Borovay Klára* és *Nagy Mária* szólaltatta meg.

A gödöllői városi *Kamara-kórus Tornay György Béke* című kórusművét mutatta be, amelyet a szerző *Juhász Gyula* versére komponált. Ezt követte *Ottó Ferenc Édes Gödöllő* című kórusműve, amelyet a szerző Gödöllő városá avatásának 10. évfordulójára a kórusnak ajánlott.

Az *Imre utcai általános iskola* zenei tagozatának nyolc tanulója *Ottó Ferenc Konyha-koncert* című alkotásával lépett a színpadra. Ennek a palacsintasütő-scherzonnak négy tétele van: hangok a konyhából, készülődés a főzésre, terítés, a konyhaedények tánc. A faszék, lábosok, tányérok, poharak, evőeszközök, gyűrődéska, rézmozsrák, és reszelő megszólalása nagy tapsot váltott ki. Ottó Ferenc egy 1920-as emlék hatására írta művét, amikor polgári iskolás lányokat adott elő hasonló darabot.

PEST MEGYE LAKOSSÁGÁNAK SZOLGÁLATÁBAN textiltisztító szalonjaink

Vác, Érd: expressz mosás, vegytisztítás 6, 24, 48, vagy 72 óra alatt.

FELVEVŐHELYEINK:

a megye 58 pontján.

Mosási határidő: 10 nap

Vegytisztítási határidő: 8 nap

Ceglédi, nagykőrösi, monori, vecsési és üllői felvevőhelyeinken az expressz mosás és a vegytisztítás határideje: 72 óra.

MÉRTERES SZABÓSÁGAINK: Cegléd, Nagykőrös, Ócsa.

KÁRPITOSUZEMUNK: Budaörs, Budapesti út 24.

Autó-üléshuzat, takaró, ponyva, bútorhuzat, függöny készítése.

Minőségi, gyors, pontos munkával várjuk kedves megrendelőinket.

PEST MEGYEI SZOLGÁLTATÓ ÉS CSOMAGOLÓ VÁLLALAT

Papírgyűjtő pajtasok

A hangverseny után *Szalóky Béla*, a Pest megyei Tanács művelődésügyi osztályának művészeti főelőadója nyitotta meg a kiállítást, majd kihirdették a pályázat eredményét. A szigorú zsűri egyetlen díjat adott ki, egy másodikot, *Szekeres Erzsébet Születés* című művének. A kiállításon láthatók Gödöllő neves, tehetséges művészeinek alkotásai.

Szavazólap a helyszínen

Kórustalálkozó

Május 22-én — szombaton délután 5 órakor — a Gödöllői Zenetagozati Általános Iskola szabadtéri színpadán rendezik meg a járási kórustalálkozót. A találkozó műsorán fellép az aszói, bagyi, csömöri, ikladi, gödöllői, péceli és a veresgyházi kórus. A találkozó meghívott vendége: a Csepeli Munkásothton vegyeskara is műsort ad.

A kórustalálkozón adják át a Gödöllői Tavasz elnevezésű

rendezvénysorozat vándorszerlegét, három különdíjat, továbbá a közönség díját, amelynek szavazólapját a helyszínen adják át a kórustalálkozó közönségének.

A rangos zenei esemény szervezői arra is számítoták, hogy a kórustalálkozó napján az időjárás nem lesz hozzájuk kegyes. Rossz idő esetén a kórusok vetélkedőjének színelhelye a járási hivatal nagyterme lesz.

Kispestnek is hívják

Madarász — Mácsa

GALGAMÁCSA nevének megfektésekor a Galga névvel nem kívánok foglalkozni, erről már korábban szó esett; eszerint a Galga megkülönböztető előtag vidékünkön. A korai források az említett helységeinket csak *Macha* vagy *Mácsa* névvel illetik, ugyan-

úgy, mint ma teszik ezt a helybeliek.

Nagy nyelvtudóunk, *Melich János* szerint az Árpád-korban nagyon elterjedt volt a *Madarász* személynév: ennek rövidüléséből alakult ki a *Mad*, majd továbbképzésével a *Mácsa* és a *Madách*. Ezt a sort tovább folytathatjuk a ma is használatos *Mád*, *Madocsa*, *Macónka* nevekkel. A nyelvi alakulást az is bizonyítja, hogy a *Madarász* névből képzett helynevek az ország különböző vidékein fedezhetők fel: *Madocsa Dombóvár* környékén, *Mád Borsodban*, *Macs* a *Hajdúságban*, *Macónka* pedig *Hevesben* található. Valószínű, mindegyiknek van kapcsolata a madár szóval.

KÖVETKEZTETÉSEM SZERINT a Mácsa tehát eredetileg a madarászással foglalkozó köznévből lett személynévvé, majd napjainkban kizárólag földrajzi névvé. *Galgamácsa* a *Zsidó-nemzetiség*beli *Macha*, azaz *Mácsa* alapította, hogy korábban is élt hasonló nevű személy, aki tartozhatott a környéki *Megyer* vagy *Kér* törzshöz, esetleg *Tass* nemzetiségbeli volt. Ez azonban csak a történelmi *Felsőmácsánál* lehet igaz. A falunak ez a része a valamikori *Zsidóliget* nevű határreszen fektült. A mai *Galgamácsa* véleményem szerint a történelmi *Alsómácsával* azonos, és az anyahelységeiből, *Felsőmácsából* való kirajzás eredményeként alakult. Feltételezésem szerint *Felsőmácsán* lehetett a *zsidai Szent Balázs premontrai prépostság leányegyháza*.

A **FALU HATÁRÁBAN** ősi helység még *Echkend*, azaz

GÖDÖLLŐ ÉS VIDÉKE

A PEST MEGYEI HÍRLAP KÜLÖNKIADÁSA

III. ÉVFOLYAM, 116. SZÁM

1976. MÁJUS 18., KEDD

Csemetézés, befejezés előtt

Hogyan születnek a fenyvesek?

Az aranyat érő májusi eső elállt, és a vendéglátó *Szilárdi József*, az isaszegi Állami Erdészeti vezetője csizmával kinált. Mondja, cseréljek lábellen, mert kint, a főldeken a félcipő beragad a talajba. Indulás előtt még körülnézek, s a legutolsó találkozás óta látnivalóan megzaporodott az oklevelek és a kiténtetések száma. Az idén április 4-én első helyezést értek el az erdőgazdaságok versenyében.

Meglepetés az erdőszélen

Első utunk a központ területén levő kertbe visz, ahol hat nyugdíjas serénykedik: most folyik a *fenyőcsemeték* kiemelése. Ládába rakják őket, és traktor szállítja ki a telepítések helyére. Ezek a kis növények egy évvel ezelőtt még *magvak* voltak. Odébb fölával letakart táblák látszanak, s alattuk, mint kis szögek, úgy állnak ki a talajból a márciusban vetett piciny fenyők. A fólia bejárata sűrű farácsal van elzárva, mert nagy ellenség leselkedik: a verebek lecsepegetik a kelő fenyőket.

Kocsira szállva a közeli *Szentgyörgyre* megyünk, ahol már szépen sorol a kiiskolázott fenyő. *Szilárdi József* elismerően bólogat, ez igen, nagyon jót tett az eső. Tudniillik, a kiiskolázással egy kicsit megkésték az időjárás miatt. Am úgy látszik, a természet behozza a lemaradást. Innen a jelenleg folyó mun-

kák színhelyére, a besnyői úti *csemetekertbe* megyünk. Utunk a *Mártonbereg*i erdőnél visz, ahol még látványosságban is részünk van, mégpedig meglepően: távol az isaszegi csinos ház sorok húzódnak. Itt viszont, az erdőszélen, amerre elhaladunk, szemét szemét hátán hever, kocsikkal hordják ide a hulladékot, ki tudja, kik és miért? A természet- és környezetvédelem még sokak számára ismeretlen, de még ha így van is, a zöldülő erdő és határ megdölgésre készíthetné a *felelőtlen* embereket.

Célunkhoz érkezünk, a fenyővel övezett hatalmas földterületen szinte alig láthatóan halad egy traktor. Oránként 1,3 kilométert tesz meg. A gép nyergében *Moska László* ül, aki húsz éve szerelő, így aztán — meg is látszik a masinán — nagyon szereti gépét. A traktor mögött öt asszony munkálkodik, közülük az egyik, *Mihályi Lászlóné* elmondja, hogy brigádjuk egyébként kilenc tagú, s tulajdonosa az *aranykorszak* szocialista brigád címnek.

Munka, egész évben

A mai munkakörülmények összehasonlíthatatlanok a régiekkel, mert akkor nehéz fizikai munkával kellett fogtatni a földet, ma úgynevezett iskolázógép segít a munkában. Az adatok is beszédesek: régen egy ember naponta 2 ezer csemetét ültetett el, ma tízen 120 ezret képesek elültetni úgy, hogy a két munka közötti különbséget ki sem lehet fejteni. A traktor mögött helyet foglaló asszony ládából továbbítja a csemetéket a földbe, *Cirkusz Zoltánné* gyalog sétálva igazítja a sorokat, gyorsan fogynak a csemeték, a válogatók alig győzik az utánpótlást.

A hatalmas tábla szélén *fa* házak állnak, hivatalos nyelven lakókocsi, amelyek védelmet nyújtanak, s itt tisztálkodnak, öltözködnek a munkások.

Az erdőgazdaság dolgozóinak egész éven át van munkájuk, így azoknak is, akik most a csemetékkel foglalkoznak. Még a tél beállta előtt fenyőtobozt gyűjtenek az erdőkben. Január-február a prgetés ideje; egy mácsa tobozból körülbelül 1,2 kilogramm magot nyernek. Négyzetméterenként három ezer szem kerül a földbe, és ebből kétezer kétszer csemete nő ki, egy évig melegágyban nevelkednek, aztán az iskolába, majd az erdőtelepítések színhelyére kerülnek. Az isaszegi fenyőkből nagyon sok borítja a *börzsönyi hegyeket* és az ország dombjait. Az idén 3 millió csemete várt kiültetésre; pár nap múlva befejezik a munkát. Közben még a brigád elmege az egyik társadékos-

be is csemetézní, viszik a gépet, a felszerelést is, hogy hamar el tudják ültetni a 400 ezer facsemetét.

Gyertyásodik!

A tavaszi alapos talajelőkészítésben már nagy szerepe van a *vegyszerezésnek*, segítségével sok kapálástól mentesülnek a dolgozók. A talajnak simának kell lennie a gépi ültetéshez, ez pedig gondos munkát kíván. Hatvan centiméteres sortávolság mellett méterenként 26–32 csemete kerül a földre.

Hazafelé indulva még megcsodáljuk a fél hektáron szépen zöldellő kései erdei megygyet. Ütközben megbeszéljük a látottakat, azt például, hogy a *kiváló gondoskodást* a dolgozók meghálálják. Szakszerű munkájukat segítik a gépek, a vegyszerek.

Fenyvesek között haladva gyönyörködünk a fák új hajlékában, amit kísérőm szaknyelven úgy fejez ki: *gyertyásodik a fenyő*. De milyen szépen!

Csiba József

Egy brigád a táborért

Vállalásuk: egyensapka

A *Gödöllői Házipari Szövetkezet* Petőfi és Május 1. szocialista brigádjai vállalták, hogy a járási és városi úttörőtábor számára — társadalmi munkában — 260 darab „egyensapkát” varrnak meg. A *Balatonlellén* üdülő pajtasok az idei nyáron tehát egyensapkaiban vonulhatnak sportolni, fürödni, kirándulni.

A sapkák elkészítéséhez szükséges anyagot a *Munkácsy Mihály úti általános iskola* úttörőcsapata vásárolta meg.

Perlitet köt a bitumen

Kisrlet az új szigetelőanyaggal

Alig néhány év alatt rendkívüli gyorsasággal elterjedt és széles körben ismertté vált feldolgozóiparunk egyik fiatal terméke, a perlit. Kiváló nedvszívó tulajdonságát eddig elsősorban különböző szennyvizek tisztítására használták. A hazai perlitkészletek azonban annyira bőségesek, hogy szakemberek egyre többet foglalkoznak felhasználási körének kibővítésével. Különösen mint szigetelőanyag jöhet számításba. A Veszprémi Vegyipari Egyetem szilikatkémiai tanszéke most új eljárást dolgozott ki. A veszprémi módszerekkel előállítható rendkívül könnyű panelek elsősorban a könnyűszerkezetes építkezéshez használhatók.

A nyeremény

A gödöllői járás egyik településén egy kisebb kollektíva a közelmúltban több mint egymillió forintos totónyereményhez jutott. Ahogy a nyerteseket ismerem, mindegyikük szorgalmas ember, s keményen dolgoztak azért, hogy vagyait teljesüljenek: otthon teremtésnek, gépkocsit vásároljanak.

A valóban nagy nyeremény a szétosztás után már nem is volt olyan nagy, mégis, a barátokból álló társaság első dícséretre méltó cselekedete az volt, hogy közel harmincezer

D. J.

K. I.